

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1899.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXVIII. évfolyam. 95. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 12 frt.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy órára ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap est 6 óráig.

Szerda, április 26.

Román dolgok.

Nagybecskerek, április 26.

(Dr. Sz. K.) Bukarestben tüntettek, Bukarestben kormányválság van, mindezek mindennapi dolgok. Nekünk tulajdonképpen kevés közünk van ezekhez. Miattunk beverhetik a román polgárok egymás ablakait és fejét s éljenezhetik minisztereiket, a hogy csak akarják. Senkinek eszé ágában sem lesz ez ellen rekriminálni.

Ha a román főváros utcáin az összeverődött csőcselék felszólítja a hadsereget, hogy lépjen át a Kárpátokon és foglalja el Erdélyt, ez kihat már miránk is, de azért még ennek sem volna jelentősége, mert hisz a csőcselék sehol sem tartozik a számbavehető faktorok közé.

Ha azonban a hatóságok az ilyen mozgalmaknak szabad folyást engednek, ha maga a miniszter köszöni meg a népek azt a tüntetést, a melyben ily kifejezések is hallhatók voltak, ez ellen fel kell szólalni nekünk is; vagy legalább is örködni kell, mert ahol ilyen dolgok történnek, onnan esetleg baj fenyegethet.

Csak pár napja még, hogy az új román miniszterium megalakult és az ag gasztó symptomák e kormány velünk szemben való magatartására nézve folytonosan szaporodnak.

Maga a miniszterelnök azok közé tartozott, kik az irridentista eszméket a leggondosabban ápolták és dédelgették s kik ezeket saját érdekük előmozdításának eszközüül fel akarták használni. Most nem tudnak szabadulni azoktól a szellemektől, a melyeket könyelműen felidéztek s a miniszteri bársonyszékben is ott kísért közöttük az irridentista eszme, mely egészen alkalmas arra, hogy az új kabinet rémivé váljon. Mert programjába felvenni, megvalósítani ez eszméket eddig senki sem merete s az nap, a melyen ezt valaki tenni merné, gyásznap volna Romániára nézve.

Az irridentista frázisok csak addig szépek, míg frázisok maradnak. Minden ellenzők szereti őket bolygatni, hisz hol kapna kérdést, a melylyel a kormánynak több kellemetlenséget okozhatunk, de a Liga legradikálisabb vezére is, ha véletlenül egy közülük felkerül a miniszteri székbe, mélyen meghajol a mi monarchiánk előtt.

Már ez a tény bizonyítja, hogy nekünk nincs okunk félni. Romániának szüksége van a mi barátságunkra, ezt be kell látniok ellenségeinknek is.

Két út marad fenn Romániának: vagy Oroszország, vagy Magyarország védszárnyai alá kell adnia magát.

A dolgok természete arra utal, hogy a magyar és a román nemzetnek sok tekintetben teljesen azonos érdekei vannak, úgy hogy épen politikai tekintetben e két nemzet a legszorosabb együttállásra van utalva. Mert ez a két nemzet egészen elszigetelten áll tengernyi szláv népesség közepes közepén, mely mindenfelől elnyeléssel fenyegeti úgy a magyart, mint a román. Ha összeállunk, jobban megtudjuk védeni saját magunkat, mintha egymást is igyekeznünk fölfalni. De eltekintve attól, hogy a viszonyok természetes állása is elkerülhetetlen szükséggyé tesz Magyarországot

és Románia szoros barátságát, azt hisszük a tapasztalat is eléggé megmutatta szomszédállamunknak, hogy miféle külpolitikát kell követnie.

Az oroszok a román nemzet véres áldozatokkal kimutatott barátságát azzal fizették meg, hogy elvették tőlük az ország éléskamráját, Beszarabiát és adtak neki helyébe egy egészségtelen posványt, a Dobrudzsát. Másodszor sem fizetnének többet az oroszok, mert érdekeik teljesen ellenkeznek a román nemzet érdekeivel. Ha megengednék neki, hogy „elfoglalja Erdélyt“, bizonyára elvenné tőlük eddigi országukat, ezt pedig valószínűleg még a román urak sem tartanák előnyös cserének, — legalább nemzeti szempontból nem.

Nekünk tehát nincs okunk aggódni. Romániának velünk kell tartania, még akkor is, ha az egész nép ökökre szorított kézzel várna a napot, a melyen minket megtámadhat. Oly politika ez, melyet nem a konservatív vagy liberális párt programja, de maga az ország érdeke ír elő.

Ha azonban azt gondolják, hogy a látszólagos semlegességgel eleget tettek, ha azt hiszik, hogy a külföld ezentúl oly gyanútlanul fogja fogadni kijelentéseiket, mintha mindig legjobb barátaink közé tartoztak volna, akkor tévednek.

Eszméket nem vagyunk képesek oly könnyen eldobni magunktól, mint programokat.

Nem külpolitikai tekintetben fontos reánk nézve a román miniszterium barátsága, nem attól félünk, hogy a két udvar közötti viszony elhidegül, vagy hogy azok az urak szövetséget fognak kötni Oroszországgal, hanem attól igenis tartunk, hogy a magyarországi románok vérszemet kapnak s újból kezdik izgatásait, ha tudják, hogy pár év alatt oly ország területén lehetnek, a melynek kormánya és legirányadóbb körei rokonszenveznek velük.

Hisz a Tribuna és társai már is diadalmaskodnak az erdélyi románok szabaddításán. Hogy mily módon képzelik ezt a felszabadítást, arra a feleletet megadta a bukaresti csőcselék, azzal a kiáltásával, hogy „menjünk át a Kárpátokon! Foglaljuk el Erdélyt!“

Ezért kell nekünk szemeinket nyitva tartani!

A Széll-kormányéi nyitva is vannak.

A jótékony nőegylet.

Nagybecskerek, április 26.

A nagybecskereki jótékony nőegylet f. hó 23-án tartotta meg évi közgyűlését Steinitzer Gézáne elnöklete alatt, ki a gyöngéledő elnököt, özv. Vécsey Istvánnét helyettesítette. Ott volt számos alapító, választmányi és rendes tag, a számvizsgáló bizottságot Menczer Lipót képviselte.

A jelentésből látjuk az 1898-ik év első napján fellépett torontáli inség enyhítésére megindult mozgalmat. Városunk két levesosztó konyhát állit a városban s egy működik a népiskolában. Az egylet azokhoz 30 forinttal, ehhez 15 frittal járul s míg a konyhák tagjai ellenőrzik, azalatt jelentékeny részt vesz a torontáli inségesek javára tartott „Művészi estély“ rendezésében.

A három jótékony nőegylet vállvetett munkájának sikerült a torontáli és helyi inségeseknek 331 frt 31 krt juttatni. Az egylet működéséből még két kiváló mozzanatot emelünk ki, a gyermek-ünnepélyt, mely 100 forint 20 krt jövedelmezett a szegényeknek és a karácsonyfát, melyen 20 szegény iskolás gyermek 162 frt 48 kr. értékű meleg ruhát kapott. A szegények között 733 frtot osztott ki, a segélyezett 50 szegény elaggott munkaképtelen egyén volt, kik a segélyt nagybárára a téli hónapokban kapták.

Az egyesület vezetése és gondozása alatt álló óvoda mentve volt minden járványos betegségtől. A város főorvosa, dr. Weiterschan József az óvodát havonként meglátogatta s a helyiségek tisztaságával s az egészségügyi követelmények szigorú megtartásával mindenkor meg volt elégedve. Az óvodát 140 gyermek látogatta, ezek között 13 teljes és 24 féltandíjmentes volt. Az óvoda bevétele 1377, kiadása 1294.80 frt volt s 82.30 frtnyi fölösleg a mult évek deficitjének fedezésére fordított. Az egyesületnek 68 tagja volt. Bevétele 3233.34 frt, kiadása 2955.42 frt. Készpénz vagyona 11556 frt 81 kr., a mely összege a takarékpénztári könyvecské az elnöknel őriztetnek. A számvizsgáló-bizottság a számadásokat rendben találta s indítványára a pénztárnoknak s az összes tisztviselői karnak a a felmentés megadatott.

A tisztviselők újból megválasztottak. Elnök: özv. Vécsey Istvánné; alelnök: Steinitzer Gézáne; titkár: Streitmann Antal; pénztárnok: Szávics Sándor; számvizsgáló bizottsági tagok: Kellner József, Menczer Lipót és Steinitzer Géza; ügyész: dr. Nagy Dezső. A választmány következőleg alakult meg:

Beller Istvánné, id. Demkó Pálné, dr. Brájjer Lajosné, Daniel Ferencné, dr. Haidegger Lajosné, Haidegger Ödönné, Hesse Petronella, Jarmatzky Sándorné, Keresztes Aladárné, Kokits Luna, Lucsics Miklósné, Menczer Lipótné, dr. Mihálovits Ödönné, Müller Józsefné, Muncsics Emilia, Napholtz Agostné, dr. Perisits Zoltánné, Rónay Jenőné, dr. Sauerwald Bálintné, Slavikovszky Gizella, Stagelschmidt Jánosné, özv. Schwartz Mihályné, dr. Weiterschan Józsefné, Weisz Izidorné, Zsiros Lajosné.

Az indítványok során Menczer Lipót felszólalására elhatározta a közgyűlés, hogy ezentúl csak oly kiadások tehetőek, melyek szigoruan jótékony és óvodai jellegűek s a divatosá váltszoborra, templomokra, zászlókra való gyűjtésekre az egylet vagyonából egy krajcárt sem szabad fordítani; továbbá határozatilag kimondták, hogy a nemzetközi gyermekvédő kongresszusra az óvoda egyik óvónőjét ki fogja küldeni, hogy a gyermekvédelem ügyét tanulmányozhassa s az óvoda színvonalán tartását az által is előmozdítsa.

Azon megleghangu enunciacióval szemben, melylyel Steinitzer Gézáne a nagyközönség s az egyes takarékpénztárak támogatását megköszönte, a közvélemény nevében mi is viszont meleg köszönetünket fejezzük ki azon áldásos tevékenységért, melyet a derék egyesület hölgyei a jótékony és a gyermekvédelem terén buzgó kitartással s oly szép eredményekkel kifejtettek. Jóleső örömmel látjuk az egyesület helyes uton való haladását, izmosodását és vagyoni gyarapodását. Évtizedek óta tapasztaljuk, hogy az egylet készséggel ott van mindenütt, hol a jótékony és igaz gyakorlására tér és alkalom nyilik — s rokonszenzünk iránta évről-évre mindinkább fokozódik.

Városi közgyűlés.

(Második nap.)

Nagybecskerek, április 26.

Amilyen hosszadalmasan viselkedtek a képviselő urak hétfőn, oly röviden végeztek tegnap, úgyhogy $\frac{3}{4}$ óraker az egész tárgysorozattal készen volt.

Részletes tudósításunk itt következik:

3. Hivatalos jelentés az 1898-ik évi adóügyek menetéről. — A jelentésből a következőket emeljük ki:

Az 1898. évi adómunkálatok készítése, egyenkénti nyilvántartása, elkönyvelése, az időközbeni szaporodások és apadások teljessége, az adófőkönyv előirás adatának lezárása, a fizetési halasztások feljegyzése, szóval az adófőkönyvek adatainak minden tekintetben szükségessé vált feljegyzései és nyilvántartásai oly precíz módon vezettek, hogy ez irányban a rovincsoló közegek egyetlenegy izben sem tudtak kifogást emelni; az adókiadás mérése és neme oly korrekt volt egyenként alkalmazva, hogy ez ellen való ellenvetés vagy felelőztetés alig történt, kétszeres megadózgatás egyáltalában nem fordult elő, ami azt bizonyítja, hogy az itteni adókiadás rendszer a rendelkezésre álló nyilvántartási eszközök segítségével jól kiállotta a próbát és ezután való haladás ezen közigazgatási ág tökéletesítése felé halad.

Az 1898. évi adóbehajtás nem kevésbé előnyös és sikerült volt, a mennyiben az 1897. inséges évet követő 1898. évben, mikor a buza ára 7—8 frt között ingadozott, sokkal nagyobb összeg hajtattat be, mint a mennyi az évi előírás volt.

Ugyanis az 1898. évre 211.423 frt 82 kr. volt előírva.

Ebből levonandó:

a) a muzslyai telepések 1898. évi visszamaradásuk	7192 frt 23 kr.
b) a folyó évi elemi károk címén leiratott	3248 frt 60 kr.
c) idegen cégekre tévesen kiadott III. oszt. k. adó	4367 frt 50 kr.
d) az 1898. évben behajlatlan-ság címén leirni javasolt	6355 frt 64 kr.
Összes levonás	21.163 frt 97 kr.
maradt behajtható előírás	190.259 frt 85 kr.
tényleg beszédett	204.872 frt 88 kr.

mutatkozik többlet az évi előírás felül 14.613 frt 03 kr., ami jó eredménynek tekinthető és ami a becskerek adóbehajtási krónikában egyedül áll, mert eddig legalább az utolsó 10 évben — ily eredmény feljegyezhető nem volt.

Ami pedig Nagybecskerek város közönségének adóhátralékát illeti, ugyancsak nagy haladás elérését jelenthetem be és bátran kockáztathatom azt az állítást, hogy az adóügyek ily további vezetése mellett Nagybecskerek város adófőkönyvében 2 év múlva hátralék alig lesz észlelhető.

Ugyanis az 1898. év elején volt hátralék 94.814 frt 34 kr.
1898. évi előírás 211.423 frt 82 kr.
1898. évi szaporodás 4142 frt 02 kr.

Összes tartozás 310.380 frt 18 kr.

Ebből levonandó:

a) muzslyai telepések 1897. év végével	16.362 frt 06 kr.
az 1898. évben visszamaradt hátralékuk	7192 frt 23 kr.
az 1898. évben leirt	40.850 frt 48 kr.
az 1899. évben leirt	2537 frt 55 kr.
a múlt évben leírásra felterjesztett Kovács Agoston, Brankov Mita és Vécsey Béla tartozása	1023 frt 88 kr.
az 1898. évben behajlatlan-ság vált és leírás végett felterjesztett	6355 frt 64 kr.
birói árverések folytán fedezetlen maradt s leirni javasolt	1516 frt 79 kr.
dologi végrehajtás alá 1898. évben vett	6573 frt — kr.
idegen cégekre tévesen kiadott III. oszt. k. adó	4367 frt 50 kr.
Összesen	86.779 frt 13 kr.

maradt az 1898. év végével behajtható tartozás 233.601 frt 05 kr.

befolyt az 1898. évben 204.872 frt 88 kr.

marad tényleges hátralék 28.728 frt 17 kr., mely összeg Nagybecskerek város közönségének kétszázézer forintos évi előírásával szemben számba sem vehető, de biztosra veszem, hogy ezen összeg is ez év végével elenyészik, mert az engedélyezett halasztások és egyéb behajtási akadályok ez év folyamán lejárnak, illetve elháríthatni fognak.

Az adóbehajtás érdekében történt teljesítések még a következők:

a) adók teleggönyvi biztosítása	427 tételre
b) dologi végrehajtás javaslatotott	57 „
c) idegen községeknek behajtás végett küldött megkeresések	132 „
d) idegen községek részére sikerrel és teljes eredménnyel 5156 frt 95 kr. adótartozás erejéig fogantositott végrehajtások	244 „
e) nem teljes sikerrel fogantositott végrehajtás	819 „

Ezzel az állami adókra vonatkozó beszámolómat berekesztem és áttérek a községi adók kivetésére és behajtására vonatkozó adatokra.

A községi adófőkönyv kezelése párhuzamosan az állami adófőkönyv adataival történik, ezen főkönyv az ellenőrzés szempontjából tökéletes jó műveletet képez és a községi adók nyilvántartása körül kívánni valót nem hagy hátra, ugy a befizetési eredmény, mint a hátralék apasztása kielégítő.

Ugyanis a községi adó befizetési eredményét illetően a következő mérlegből tűnik ki: folyó 1898. évi kivetés . . . 130.705 frt 61 kr.
folyó 1898. évi kivetés nap-számosokra 411 frt — kr.

Összesen 131.116 frt 61 kr.

Ebből levonandó a fenti a)–d) alatt felsorolt 21.163 frt 97 kr. állami adóra eső közs. adó 14.814 frt 78 kr.

Maradt behajtható előírás 116.301 frt 83 kr.
tényleg beszédett 126.137 frt 45 kr.

mutatkozik többlet az évi előírás felül 9835 frt 62 kr.

A községi adó 1898. évi teljes mérlege pedig a következő:

Hátralék az 1898. év elején 60.912 frt 42 kr.
folyó kivetés az 1898. évre 130.705 frt 61 kr.
folyó kivetés a napszámosokra 411 frt — kr.
év közbeni szaporodás 1571 frt 79 kr.

Összes tartozás 193.600 frt 82 kr.

Ebből levonandó a fenti 86.779 frt 13 kr. állami adóra eső 60.645 frt 39 kr.

maradt az 1898. év végével behajtható községi adó-tartozás 132.955 frt 43 kr.

befolyt az 1898. évben 126.137 frt 45 kr.

maradt tényleges hátralék 6817 frt 98 kr.

és arra fogok törekedni, hogy ezen számítás ez év folyamán teljesen érvényesüljön és a fent körülírt levonás tényleg megvalósuljon.

Nem kevésbé jó eredmény érte el az utadó behajtása körül.

Ugyanis 1898. évi utadó előírás teszen 16.278 frt 56 kr.

ebből levonandó a többször említett állami adó arányában 1376 frt 60 kr.

maradt behajtható utadó 14.901 frt 96 kr.

tényleg beszédett 15.816 frt 94 kr.

mutatkozik többlet az évi előírás felül 914 frt 98 kr.

Az utadóra vonatkozó részletes és a hátralékot is feltüntető mérleget nem készíthetem el, mert a múlt év elején benyújtott leirás jegyzék még érvényesítve nem lett.

A hadmentességi díjnál 2994 frt előírásnál 529 frt hiány mutatkozik, ami abban leli magyarázatát, hogy a hadkötelesek egy része igen szegény, más része pedig elköltözik, úgy hogy a behajtás teljes lehetetlenség.

Az illetékeknel, ahol egyébként 10–12 év óta fennálló követelések tartatnak nyilván, körülbelül 15 ezer forint hajtattat be.

A jelentés végül kiemeli, hogy a városi adóhivatal 1898. évi működése kielégítő volt, anélkül, hogy tulszigoru rendszabályokat alkalmaztak volna. A jelentés tudomásul szolgál.

4. Hivatalos előterjesztés a főtéren levő mélykut felülépítmenye tárgyában. — Torontál-vármegye újból felkérendő, hogy a kut felülépítmenyéhez 4000 frttal hozzájáruljon.

5. Hivatalos jelentés a folyó évi március hóban megtartott pénztári rovincsolás eredményéről. — Minden rendben. Tudomásul vétetett.

6. Hivatalos jelentés a városi villammű végleges átvétele tárgyában. — Miután a kiküldött bizottság a villamművet rendben találta, végleg átvétetett.

7. Hivatalos jelentés a különböző kövezési munkálatok kereseti összegének kiutalványozása tárgyában. — Kiutalványoztatik.

8. Hivatalos jelentés a gimnáziumi tornacsarnok átvétele tárgyában. — A kereseti összeg kiutalványoztatik.

9. Hivatalos jelentés a Kamarális korcsmára nézve megtartott árverés eredményéről. — 1450 frttal Klein Izidor ajánlata elfogadtatott.

10. Kurländer Imre és társai fakereskedők kérvénye a vasuton hozandó tűzifa kövezetvámjának leszállítása tárgyában. — 2 frtről leszállítatik 1 frtra vasuti kocsiakománnyonként.

11. Szávicz János városházbeli boltbérlet kérvénye üzlethelyiségének átruházása tárgyában. — Hely adatik.

12. Beumel Nándor cs. és kir. főhadnagy kérvénye Nagy-Becsckerek város községi kötelékébe leendő felvétele tárgyában — Amennyiben a honosságot megszerzi, kilátásba helyeztetik a felvétele.

13. Molnár Jakab közigazgatási végrehajtó fizetési előleg és szabadság iránti kérvénye. — 6 heti szabadság és 3 havi előleg engedélyeztetik.

14. Berkes Lajos városi rendőrhadnagy hasonló kérvénye. — 6 heti szabadság és 3 havi előleg engedélyeztetik.

15. Az összeíró-bizottság, mellyel a választók névjegyzékét beterjeszti, kiadatik a városi tanácsnak. A bizottságnak díjai kiutalványoztatnak.

Végül a polgármester indítványára a közgyűlés Krumenacker Mihálynak, ki mint ház-mester 40 év óta áll a város szolgálatában, jegyzőkönyvi elismerését nyilváníttja és 100 korona jutalmat szavaz meg a hü szolgálta.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 4. D. u. fél 4 óra. Megyei állandó választmányi ülés.

Május 12. Jegyzői szigorlatok.

Május 14. Torontálmegyei községi és körjegyzők egylete rendes évi közgyűlése.

Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.

Május 15. D. e. 10 óra. Tavaszi megyei közgyűlés.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hőlgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— **Emlékkö-leleplezés.** Kis-Tószeg község háladatos közönsége megboldogult Schütz János volt igazgató-tanító emlékének, f. évi május hó elsején a községi sétakertben márványemlékkövet állit. Az ünnepély programja a következő: Dél előtt fél 9 óraker isteni tisztelet, 11-kor az emlékkö leleplezése, fél 12-kor Schütz sirjának megkoszorúzása, 12-kor disztrakoma. Schütz János a mai kor színvonalán állott, jeles képzettségű, szorgalmas és tevékenységében határt nem ismerő pedagógus volt, a magyar nyelv terjesztésében igen nagyok érdemei s így méltán kiérdemelte, hogy neve megörökíttessék.

— **A délvidéki tanítók névmagyarosítása.** A névmagyarosítás örvendetes s fontos mozgalma országszerte, de különösen a nemzetiségek lakta végvidék tanítóságánál is lelkes visszhangra talált. Akadtak itt is lelkes férfiak, kik a kir. tanfelügyelővel szövetkezve a szent s hazafias ügy szolgálatába lépve azt diadalra juttatni teljes erejükből igyekeznek. E nemes mozgalom élén áll Révay Károly temesvár-belvárosi községi tanító, a „Magyar Társaskör“ titkára, ki már évek óta élő szóval s a sajtóban is önzetlenül küzd a magyar eszme s név mellett.

A múlt nyáron a „Délmagyarországi tanító-egylet“ pancsovai közgyűlésén előadást tartott, melyben kartársait a nemes példára ösztönzö. Legutóbb pedig Bócz József kereskedelmi iskolai igazgató, Láng István kir. s. tanfelügyelő s Mező Dániel kartársával buzditó felhívást s utasítást intézett Sebesztha Károly kir. tan. temesvár-megyei tanfelügyelő meleg ajánlásával a délvidéki tanítókhöz, melyben újból apellál hazafias érzelmükre. Reméljük, hogy a felhívásnak kellő eredménye is lesz, egyelőre is üdvözöljük a derék kezdeményezőket, kik bárkinek szives megkeresésre szves utbaigazítással, sőt nyomtatvánnyal is szolgálhatnak.

— **Házasság.** Kekezo vich Gyula, módosi m. kir. adótszít oltár elé vezette Sisak Katica kisasszonyt, Sisak temes-bégavölgyi viszbályozó társulati ellenőr kedves és szépséges leányát, Csávoson.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter megengedte, hogy Kleefasz György nagybecskereki illetőségű cipész, valamint kiskoru Ottó fia nevét „Kertész“-re változtassa.

— **A kolumbácsi légy.** Orsováról írják: Megérkeztek a nem várt és soha szivesen nem látott kolumbácsi legyek. A kellemetlen légy-fajzat milliárdja tölti el a levegőt, megakadályozza a szabadban való kellemes tartózkodást, szurásával égő fájdalmat okozva embernek, állatnak egyaránt. A csordát most már csak éjjelre hajthatják ki a legelőre, mert nappal a kolumbácsiak miatt nem lehet legeltetni. A szegény állatok orrlukaiba bujnak belé s szurássaikkal kiállhatlan fájdalmat okoznak.

Menetrendváltás. A nagybecskerek-bégapart—zombolyai keskenyvágányu vasúton f. hó 28-án reggel új menetrend lép életbe. Az új menetrend lapunk mai számában közölve van.

A karrier kezdete. Német-Czernyáról írják: Minthogy községünk lakosság arról szerzett tudomást, hogy a község érdeműsége jegyzője Krepesz József nyugdíjaztatásáért folyamodott, a választók egyhangú lelkesedéssel megegyeztek abban, hogy a község derék segédjegyzőjét Kalmusz Pált, ki alig 3 évi működése alatt ügybuzgalma és megnyerő modora által mindnyájuk rokonszenvét érdemelte ki, egyedüli jelöltként állítják fel. A község lakossága ebbeli óhajának egy 48 tagból álló küldöttség 286 aláírással ellátott kérvény átadását mellett adott kifejezést akkor, midőn a község földesuránál Csekonics Endre grófnál tisztelt. Csekonics gróf szívélyesen fogadta a küldöttséget és megelégedésének adott kifejezést, hogy Kalmusz segédjegyző rövid működése alatt a lakosság ily általános bizalmát és ragaszkodását tudta kivívni. Egyben biztosította a küldöttséget, hogy a menyire lehet, a maga részéről eleget fog tenni a közhajnak.

Nyilvános köszönet. Herzog Mór ur a kir. törvényszék által szakértői díj fejében részére megállapított 3 frtot a „Vidéki hírlapírók nyugdíjalapja” javára adományozta, a miért ez uton mondunk köszönetet.

Mozdonykísérés a budapest—czeplédi vonalon. A legtöbb vasúti katasztrófáról a következő jelentést adta ki a M. Á. V. igazgatósága. A f. hó 24-én délután Budapest és Czepléd között forgalomba helyezett és két fűtött gépből álló P. 11. számú mozdony-próbavonat visszútjában Üllő és Vecsés állomások között a nyílt pályán kisiklott olyképp, hogy az egyik mozdony a töltésről lecsuszott, a másik pedig felborult és mindkét vágányt eltorlaszolta. Egy fűtő lábán súlyosan megsérült, egy mozdonyvezető, egy fűtő és egy műhelylakatos súlyos égési sérüléseket szenvedett. A sérültek orvosi segély mellett külön vonattal szállítottak Budapestre. Mindkét mozdony és a pályatest erősen megrongáltatott. A baleset folytán a személyszállítványokat át szállással közlekednek. A budapest—czeplédi helyes vágány azonban remélhetőleg a mai délelőtt folyamán szabadabbá tétetik. A próbavonat a mozdony fűtőképességének kipróbálása végett tartatott és a kisiklást minden valószínűség szerint a tulgyors menet okozta. Szigorú vizsgálat folyamatban van. Marx miniszteri tanácsos, igazgató.

A nyári menetrend

a magyar kir. államvasutakon.

A magy. kir. államvasutak vonalain és az általa kezelt magánvasutakon f. évi május 1-én a nyári menetrend lép életbe, melynek lényegesebb eltéréseit a jelenlegi menetrendtől a következőkben közöljük:

A budapest—galantha—marcheggi és galantha—zsolnai vonalokon. Budapest és Bécs között a múlt nyáron forgalomban volt a csupán I. osztályú utasokat szállított gyorsvonat június 1-étől szeptember 15-éig bezárólag ez idén is forgalomba helyeztetik. E vonat Budapest nyugoti pályaudvarról délután 5 óra 40 perckor indul és Bécsbe csatlakozólag a Karlsbad felé induló gyorsvonathoz este 9 óra 45 perckor érkeznek; az ellenvonat Bécsből este 6 óra 55 perckor indul és Stadlau állomáson a Karlsbad felől érkező gyorsvonathoz csatlakozva, Budapest nyugoti pályaudvarra éjjel 10 óra 55 perckor érkeznek. Budapest és Berlin között Galantha—Zsolnán át új kedvező gyorsvonati összeköttetés létesítése céljából Budapest és Zsolna között Galanthán át mindkét irányban egy-egy új gyorsvonat helyeztetik forgalomba. E vonat Budapest nyugoti pályaudvarról este 6 óra 20 perckor indul, Zsolnára éjjel 12 óra 25 perckor és Berlinbe másnap délelőtt 11 óra 19 perckor érkeznek; az ellenkező irányban közlekedő gyorsvonat pedig Berlinből délután 4 óra 25 perckor, Zsolnáról éjjel 3 óra 35 perckor indulva, Budapest nyugoti pályaudvarra másnap délelőtt 9 óra 45 perckor érkeznek. Ezen új gyorsvonatokhoz Pozsonyból Budapestre és viszont Galanthán közvetlen csatlakozás létesítettik.

A valkány—varjasi vonalon jelenleg Valkányról délelőtt 9 óra 25 perckor Varjásra induló személyvonat Valkányról a Budapest felől érkező személyvonathoz való csatlakozásban már reggel 6 óra 30 perckor indul és Varjásra délelőtt 8 óra 47 perckor érkeznek.

A temesvár—buziási vonalon a fürdőútvonal tartamára és pedig június 1-től szeptember 15-ig a múlt évben is közlekedett egy-egy személyvonat, ismét forgalomba helyeztetik. E vonat Buziásról délelőtt 11 óra 25 perckor indul és Temesvár—Józsefvárosra délután 12 óra

56 perckor érkezik, Temesvár—Józsefvárosról pedig délután 2 óra 40 perckor indul és Buziásra délután 4 óra 14 perckor érkezik.

A versecz—maros-illyei vonalon a dévai hetivásárok napjain, vagyis minden szombaton és vasárnap, továbbá a dévai országos vásárok és megyei gyűlések napjain Maros-Illye és Dobra között, mindkét irányban egy-egy helyivonat helyeztetik forgalomba, mely Maros-Illyéről Déva felől való csatlakozásban délután 5 óra 25 perckor indul és Dobrára délután 5 óra 44 perckor érkezik, viszont Dobráról este 6 óra 20 perckor indul és Maros-Illyére este 6 óra 40 perckor érkezik.

Lugos és Buziás között vasár- és ünnepnapokon június 1-től szeptember 15-éig bezárólag mindkét irányban szintén egy-egy új személyvonat fog közlekedni, mely Lugosról délelőtt 9 óra 10 perckor indul és Buziásra délelőtt 10 óra 14 perckor érkezik, az ellenkező irányban pedig Buziásról este 8 óra 50 perckor indul és Lugosra este 10 órakor érkezik.

Versecz és Buziás között ünnep- és vasárnapokon június 1-től bezárólag szeptember 10-ig egy-egy vonat helyeztetik forgalomba, mely Verseczről reggel 6 órakor indul és Buziásra délelőtt 9 óra 40 perckor érkezik; Buziásról este 6 óra 20 perckor indul és Verseczre este 9 óra 48 perckor érkezik.

A jassenova—aninai vonalon. A Marillavölgybe és Steierlakra való utazási menet-tartam megrövidítése céljából június 1-től augusztus 31-éig bezárólag mindkét irányban egy-egy személyvonat ez idén is helyeztetik forgalomba, mely Jassenováról délelőtt 9 óra 20 perckor indul és Aninára délután 1 óra 51 perckor érkezik, Anináról pedig délután 12 óra 30 perckor indul és Jassenovára délután 5 órakor érkezik.

Ezen vonatok közlekedésének tartama alatt a jelenleg Jassenováról délelőtt 9 óra 25 perckor Aninára induló és az onnét délután 4 óra 51 perckor Jassenovára visszaérkező vegyesvonatok nem fognak közlekedni.

A szeged-rökus—szabadkai vonalon Palics és Szeged-Rökus, valamint Palics és Szabadka között június 1-étől szeptember 15-éig bezárólag vasár- és ünnepnapokon egy-egy fürdővonat következőleg fog közlekedni:

Indulás Szeged-Rökusról délután 1 óra 15 perckor Palicsra és onnan este 9 óra 5 perckor vissza Szeged-Rökusra, Szabadkáról pedig délután 5 óra 10 perckor Palicsra s onnét vissza Szabadkára este 8 óra 10 perckor.

Irodalom.

Ujabb sarkvidéki utazások. A Franklin-Társulat kiadásában megjelenő „Vasárnapi könyvtár”-ban jelent meg a könyvecske, mint a gyűjtemény 36. füzeté, mely a században lefolyt észak-sarki utazások hőseit és kalandjait ismerteti. Folytatása és kiegészítője ez a mult koriban megjelent Nansen-füzetnek. Rövidesen, de eléggé tájékoztatva írja le az angol, német, svéd és norvég expedíciók eredményét és nagyobb teret szentel a Payer féle osztrák expedíció leírásának. Számos illusztráció magyarázza a szöveget. A hasznos és manapság különösen szükséges tudnivalókat tartalmazó csinos könyv 20 koron kapható.

Az Olcsó Könyvtár új füzetei. A Gyulai Pál szerkesztette kitűnő vállalat ismét gazdag sorozattal gyarapítja népszerűségét. Az 1082—1089. sz. Occioni Onorato kiváló olasz tudós munkáját közli, A latin irodalom történetét, mely népszerű ismertetése a klasszikus latin litteratúrának. A könyv kitűnő szolgálatot fog tenni az iskolának és a nagy közönségnek egyaránt. Az 1090—1101. sz. Hardy Tamás, Othon a szülőföldön című regénye, az angol regényirodalom egyik legszebb alkotása. Csupa erő, szin, hangulat. Dumas Kean-je (1102—1103. sz.) minden nagy színész műsorában szerepel, a franciák legkiválóbb modern szinműrójának nálunk eddig könyvalakban meg nem jelent munkája. A magyar társas élet kedves világába vezet Berczik Árpád vigjátéka Mai divat, (1104—1105. sz.), mely annak idején a Nemzeti színház pályadíját nyerte el. Csiky Kálmán a nagy magyar törvényalkotót méltatja Werbőczy István és Hármaskönyve (1106. sz.) című kitűnő tanulmányában. Margalics Ede, a délszláv népköltészet érdemes átültetője a Kráľjevic Markórol szóló XIV. és XV. századi népballadákat fordította le (1107—1110. sz.), igen sikerülten. A következő kettős szám (1111—1113.) az új német szinműirodalom egyik népszerű alkotását mutatja be Halbe Földanyánk című drámáját, míg a sorozat utolsó darabja (1114—1115. sz.) Pálffy Albert egy érdekes novellája. A 63. sz. 1—gy. p. című, különös címmel. Az Olcsó Könyvtár egyes száma 10 krajcárként külön is megszerezhetők a kiadó Franklin-Társulattól és minden hazai könyvkereskedésben.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 26-án.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén Széll miniszterelnök válaszol Bartha interpellációjára a boszniai kölcsön ügyében, kijelentve, hogy 11 milliónyi kölcsön 4 1/2 százalék mellett vétetett fel. A kormány köteleességszerű befolyást gyakorolt a kölcsön megkötésére, de nem a részletekre. Ezt Ausztria rendezte a 14. §. alapján, minthogy nem forog fenn állandó megterhelhetőség.

Bartha nem veszi a választ tudomásul, mert itt, nézete szerint állandó megterhelhetőség forog fenn.

Széll viszonzválasza után a többség tudomásul veszi a választ.

Ugyancsak Széll miniszterelnök válaszolt ezután Polónyi Géza interpellációjára a horvát jogpártnak a tersatoi gyűlésen osztrák-szlovénekkal való testvériesülése ügyében. Széll nem lát benne veszélyt, hogy a bán a hasonló tüzelmek megakadályozására a gyülekezeti jog megváltoztatása iránt intézkedett.

A válasz tudomásul szolgál.

A miniszterelnök harmadik válasza Bolgár interpellációjára történt, a borhamisítások ügyében. Kijelenti, hogy a hamisításokat erélyesen megtorolja és a tisztességs kereskedésre felügyelve minden kihágást a legszigorubbán büntet.

A választ tudomásul vették.

Pichler Győző interpellációjára hangsúlyozza a miniszterelnök, hogy Pichler azon állítása, mintha a románok Lueger közvetítésével üdvözlő táviratot intéztek volna az osztrák császárhoz, nem felel meg a tényeknek. A szándék fenforgott ugyan, de nem hajtották azt végre.

Pichler nem, a többség azonban tudomásul veszi a választ.

Több lényegtelen interpelláció után Széll Kálmán miniszterelnök Major Ferenc interpellációjára a kínai ügyben válaszolja, hogy a kínai partvidék annektálásáról, vagy bérbeveteléről szó sincs. Kivánatos volna ugyan, hogy kifelé kereskedelmileg terjeszkedjünk, ez azonban nem az állam dolga, hanem a kereskedőké, kiket az állam ilyen esetben hathatósan támogatna is.

Elhunyt államférfiu.

Budapest, április 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik, hogy Hohenwart Károly gróf volt osztrák miniszterelnök, majd később a legtöbb szám-szék elnöke, ma ott 75 éves korában meghalt.

Budapesti gabonátözsde.

Budapest, 1899. április 26.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frttól	frttig		frttól	frttig	
Bánsági	ó	76	8.85	8.95	80	9.35	9.45
Tiszavidéki	”	76	9.05	9.15	80	9.50	9.65
Pestvidéki	”	76	8.90	9.	80	9.45	9.55
Bácskai	”	76	09.—	9.10	80	—	—

		kilós			
Roza	ó	elsőrendű	70—72	7.05	7.70
”	”	másodrendű	—	6.90	7.05
Árpa	”	takarmány	60—62	6.20	6.55
”	”	égetni való	62—64	6.60	7.40
”	”	sőrfőzésre való	64—66	7.60	8.40
Zab	”	—	39—41	5.80	6.15
Tengeri	ó	bánsági	—	4.45	4.45
”	”	másnemű	—	4.35	4.45

Határidő-üzlet.

Budapest, apr. 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, az árak szilárdak és tartósak. Kötetett:

Buza áprilisra	8:55— 8:57
Buza őszre	— — — —
” májusra	8:20— 8:22
Rozs októberre	6:65— 6:67
Zab áprilisra	5:50— 5:52
Tengeri májusra	4:43— 4:45
Repcé augusztusra	12:10—12:20

10.452/II. számhoz. M. kir. államvasutak Budapest balparti üzletvezetősége.

Pályázati hirdetmény.

A pozsonyi rendező pályaudvaron 4 telepház és melléképület építendő fel.

Az e körüli munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó tájékoztató adatok, valamint a munka végrehajtását szabályozó részletes feltételek az alulírt üzletvezetőség pályafentartási osztályának hivatalos helyiségében (Teréz-körút 62. sz. I. em. 18. sz. ajtó) és pozsony-komáromi osztálymunkácsügynökségünkél (Pozsony, Hosszu-utca 6. sz. II. em.) a hivatalos órák alatt megszerezhetők s ez alkalommal a tervek is megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb folyó évi május hó 2-án déli 12 óráig általános osztályunk vezetőjénél Teréz körút 62. sz. I. em. 6 ajtó) nyújtandók be eme felirattal: „Ajánlat pozsonyi telepházak felépítésére.”

Bánatpénz fejében legkésőbb folyó évi május hó elsején déli 12 óráig 500 ft azaz ötszáz forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban budapesti-balparti gyűjtőpénztárunknál lefizetendő.

Az értékpapírok a budapesti és bécsi tőzsdék árfolyama szerinti, de a névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek tértvény mellett adandók fel.

Az ajánlatok között a szabad választási jogot fentartjuk magunknak.

Budapest, 1899. évi április hó.

Az üzletvezetőség.

HIRDETÉSEK.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírája.

4324 közig. szám 1899. 396-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálvármegye zombolyai járásában levő szt-huberti **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy az 1876. évi XIV. t.c. 143. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **folyó évi május hó 16-ig** adják be, mert a később érkezők figyelembe vételni nem fognak.

Ezen körorvosi körhöz Szt-Hubert község székhelyén kívül még Károlyliget és Soultour községek tartoznak.

Ezen állással egybekötött javadalmas a következő:

1. Evi fizetés 800 ft.
2. Látogatási díj nappal . . . 30 kr.
3. Látogatási díj éjjel 60 kr.
4. Kisebb mütétért 1 ft.
5. Nagyobb mütétért 2 ft.
6. Halottkémlésért esetenként . 30 kr.
7. Husszemléért, ha esetleg ezzel a körorvos megbizatnék, a megyei szabályrendeletben megállapított díjak szedhetők.

A körorvos köteles a vagyontalanokat díjtalanul kezelni, továbbá a Torontálvármegyei orvosok nyugdíj-egyletébe belépni.

Megjegyeztetik, hogy a körorvosi székhelyen rendes gyógyszerár van.

Zombolyán, 1899. évi április hó 24-dikén.

Fóris József, főszolgabíró

1816. tkvi szám 1899. 390-1.1

Arverési hirdetményi kivonat.

A perlaszi kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a m. kir. államkincstár javára 141 ft 44 kr. tőke, ennek 1895. évi december hó 6-tól járó 6% kamata, 11 ft 65 kr. eddigi, 8 ft 15 kr. jelenlegi s még felmerülendő költség kielégítése végett az 1881: LX. t.c. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében Jokovics szül. Birinacz Jelena farkasdi lakos ellen, a Farkasd község határában fekvő és a farkasdi 675. számú telekkönyvben foglalt:

27. számú ház és 680 □-öl ház helyre 1406 forint becsárban az arverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános arverés Farkasd község-házában 1899. évi május hó 26. napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni a követ-

kező úgy a telekkönyvi hivatalban, mint Farkasd községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen arverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni.

3. Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíró, mint tkvi hatóságnál, 1899. évi február hó 25-ik napján.

Tóth, kir. aljárásbíró.

Fontos házlásszonyok részére.

Valódi BOROSTYÁNKŐ PADLÓFÉNYMÁZ

puha padlózatnak tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 színben puha padlózatnak szonnan száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf

lakk- és fénymáz-gyárától Bécs (Simmering), Majna mell. Offenbach, Berlin.

Alapítványt 1837.

Továbbá

mosható-zománcoz festékek elegáns színezésére mindenemü házi szerek befényezésére, melyet bárki szakmudomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó szekrények, ajtó, ablakok, valamint falk besománcozására konyhában és fűtő-szobákban.

Copall butoriakk, Copallak belső használatra Danar-lakk, Szárlófirnisz, Politerlakk, Vaslakk és Brunon, mely utóbbi homályos butorokhoz használatos, agyszintén a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kocsiágyak és kocsiülésök részére Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schloß- és Lazurlakk eredeti legromos doborokban

Kapható: Haldegger Ödön, Prandell Rezső, Sohntzler Lipót és Armbruster József kereskedésében Nagybecskereken.

18-15 15

M e n e t r e n d

a keskenyvágányu vonatra.

Érvényes 1899. évi április hó 28-ik napjától.

Nagy-Becskerek-Bégapart-Zsombolya.					Állomások						
Oda.			Vissza.								
Vegyes-vonat		Személy-vonat		Vegyes vonat		Személy-vonat					
524.	526.	522.	502.	504.	525.	523.	521.	501.	503.		
I-III. osztály					I-III. osztály						
2:50		5:05	2:00	7:05	ind. N.-Becskerek Bpart						
2:54		5:10	2:04	7:09	Német-utca						
2:58		5:14	2:08	7:13	Ferencz József-tér						
3:02		5:18	2:12	7:17	Korona-szálloda						
3:06		5:22	2:16	7:21	Temesvári-utca						
3:10		5:27	2:21	7:25	Nagy-Becskerek-Vámház						
3:24		5:41	2:35	7:39	Klekk megállóhely						
3:29		5:46	2:39	7:43	Klekk						
3:45		6:02	2:55	7:59	Katalinfalva						
3:50		6:08	3:00	8:04	Katalinfalva megállóhely						
3:59		6:18	3:07	8:11	Béga-Szent-György						
4:16		6:35	3:22	8:26	Ittvárnok-Rogendorf						
4:30		6:55	3:41	8:44	Csősztelek						
	4:46		3:41	8:44	Pálmajor						
	*4:55	*7:04	*3:50	*8:53	Jánosmajor						
	*5:02	*7:11	*3:57	*9:00	Magyar-Czernya						
	*5:19	*7:27	*4:17	*9:15	Karolinamajor						
	*5:24	*7:32	*4:21	*9:19	Leonamajor						
	*5:30	*7:38	*4:26	*9:24	Német-Czernya						
	*5:48	*7:56	*4:41	*9:39	Juliamajor						
	*5:55	*8:02	*4:47	*9:45	érk. Uj-Zsombolya						
	6:11	8:18	5:02	10:00	ind. Uj-Zsombolya						
	6:15	8:19	5:04	10:02	érk. Zsombolya						
	6:22	8:26	5:12	10:10	érk. Zsombolya						
	9:00	9:53	7:38	12:38	érk. Szeged						
	1:25	1:25		7:15	Budapest-nyugati-pályaudvar						
	8:14				érk. Temesvár-Józsefváros						

M e g j e g y z é s e k :

1. Az állomások neve mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvasandók.

2. Az indulási és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak.

3. Az éjjeli idő, esti 6:00 órától reggeli 5:59 percig, a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve

4. A csatlakozó vonalak kisebb betűkkel vannak nyomtatva; a gyorsvonatok által közvetített csatlakozások időadataiban az órák vastagabb számjegyekkel vannak nyomtatva.